

Jana Osmanská:
Josef Václav Sládek a začátky české amerikanistiky

Oponentský posudek diplomové práce.

Kolegyně Osmanská by měla být pochválena už za to, že si vybrala alespoň zčásti literárněhistorické téma. V posledních letech podobných prací ubývá – snad proto, že práce s prameny je časově náročná a není vždy atraktivní.

Těší mne proto, že se probírala Sládkem redigovanými Lumíry a přesně zmapovala, jaký byl zájem o současnou americkou literaturu. Bohužel, v ostatních částech práce se spokojila jen se slovníkovými hesly nebo populárními články a doslovy. Spolehla se zcela na dvojí vydání fejetonů, inspirovaných americkým pobytem, ale unikla jí zásadní práce Josefa Poláka o Sládkově pobytu ve Spojených státech. Autor tam sice vidí Sládka marxistickými očima, ale osvětluje básnickou cestu z nejrůznějších aspektů, která mohla kolegyni Osmanskou inspirovat k hlubšímu bádání. Třeba alespoň v částečném porovnání výběru překladů s vlastní Sládkovou tvorbou. Náznak se v práci objevuje, ale opravdu jen jednou větou.

Práce by byla mnohem obsažnější – a objevenější – kdyby se kolegyně podívala i na jinou Sládkovu korespondenci, příp. alespoň na Jankovičovu monografii nebo jeho zásadní komentář k poslednímu vydání Sládkova díla v České knižnici. Nemohla by pak opomenout tak relevantní pramen, jako je paralelní překlad Byronových Hebrejských melodií z pera Sládka a Vrchlického. Překlad vyšel knižně, je dobře dostupný v knihovnách. Diplomantka by tak našla mnohem více argumentů ke Sládkově metodě, kterou nazývá nivelizací nebo zmírňováním apod.

Zabývala jsem se hlavně první částí práce. (Analýzu Sládkových překladů nechám povolanější osobě). Z této části mi vyplynulo několik drobných poznámek a dotazů:

- Proč myslíte, že persekuce v Rakousku-Uhersku byla „nejkrutější“ právě v roce 1868? (str.4)
- Na str. 5 konstatujete, že manuální práce musela být pro intelektuála Sládka velmi náročná. Byl to syn venkovského zedníka a jako nejstarší dítě měl, myslím, s manuální prací jistě bohatou zkušenost.
- Na str. 12 opakujete srovnání Mé Ameriky a Amerických obrázků ze str. 7.
- Na téže straně charakterizujete Sládka jako hloubavého agitátora?! V čem to spočívá?
- Na str. 31 mluvíte o americké a amerikanistické Sládkově zkušenosti. V čem je rozdíl?
- Ačkoli je práce formulačně velmi slušná, přece jen Vám uteklo kolísání ve jméně autorky Chaloupky strýčka Toma, na str. 29 její jméno přechylujete, na str. 30 nikoli.
- Na str. 56 mluvíte o manýristických poetismech, ale myslíte asi dobové poetické manýry?!
- S tím souvisí i pozn. ke str. 58, kde považujete slovo „pocestný“ za dobový poetismus. To slovo stejně jako slovo „vůkol“ bylo běžně frekventované slovo ve spisovné češtině. Jiný problém je, zda jsou ekvivalentní významu originálu.
- Poslední poznámka. J. V. Sládek byl majitelem Lumíra, o to větší váhu jeho slovo v časopisu mělo.

Tyto drobné poznámky nemají rozhodující váhu v hodnocení práce. Jako oponentka jsem je však připomenout musela. Diplomová práce vyhovuje zcela požadavkům, doporučuji k obhajobě.

